

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 77/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Ing. Róberta Križana EUROCAR**, Lipová 7, Nitra, IČO 33 958 751, zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPAREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 22/2016 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 25. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľ navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie zo strany okresného súdu v sume 2 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva nasledovný stav veci: Sťažovateľ sa v napadnutom konaní v právnom postavení žalobcu žalobou podanou 20. januára 2016 domáhal zaplatenia sumy 2 028,20 eur s príslušenstvom, ktorá podľa slov sťažovateľa predstavuje pohľadávku z faktúry za opravu motorového vozidla.

3. Ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 365/2020 z 13. októbra 2020 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikázal okresnému súdu v namietanom konaní postupovať bez zbytočných prieťahov a rovnako

zaviazal okresný súd zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 800 eur. Napriek nálezu ústavného súdu a príkazu uloženému okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov bol okresný súd v napadnutom konaní aj naďalej nečinný, preto sťažovateľ ďalšími dvoma ústavnými sťažnosťami namietal, že aj naďalej dochádza v napadnutom konaní k zbytočným prietahom, a tým aj k porušovaniu jeho označených práv. Ústavný súd predmetné sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnené (II. ÚS 103/2021 a IV. ÚS 458/2021).

4. Podľa vyjadrenia sťažovateľa sa po vydaní posledného uznesenia ústavného súdu v tejto veci uskutočnilo pojednávanie 27. apríla 2021 a na pojednávaní konanom 28. septembra 2021 bolo okresným súdom vyhlásené v poradí druhé rozhodnutie vo veci samej, ktoré ku dňu podania ústavnej sťažnosti nie je právoplatné.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Z dôvodu neprimeranej celkovej dĺžky napadnutého súdneho konania dochádza k porušeniu základného práva sťažovateľa vlastníť majetok a jeho práva na pokojné užívanie majetku a v dôsledku porušenia týchto práv došlo zo strany okresného súdu aj k zásahu do práv sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

b) Aj napriek nálezu ústavného súdu v predmetnej veci nie je napadnuté konanie ani po viac ako 5 rokoch a 10 mesiacoch od podania žaloby právoplatne skončené, pričom takáto dĺžka súdneho konania je podľa nazerania ústavného súdu ako i Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) absolútne neprípustná a ústavne nonkonformná. Podstata porušenia čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu spočíva v tom, že sťažovateľ nemá k dispozícii počas obdobia vyše 5 rokov a 10 mesiacov žiadny konečný právny titul, na základe ktorého by mohol pokojne užívať svoj majetok po odstránení právnej neistoty.

c) Sťažovateľ dáva do pozornosti rozsudok ESLP vo veci Immobiliare Saffi v. Italy (sťažnosť č. 22774/93), v ktorom ESLP konštatoval, že v dôsledku prietáhov v súdnom konaní bolo porušené aj právo sťažovateľa na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V dotknutej veci ako následok nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu sťažovateľ nemôže riadne užívať majetok po celkovú dobu extrémne dlho trvajúceho súdneho konania.

d) *„Zásah porušovateľa do práva sťažovateľa vlastníť majetok neobstojí v Engel teste – teste legality, legitimacy a proporcionality a preto je v celom rozsahu nezákonný...“*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva vlastníť majetok a práva pokojne užívať majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu), základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok a práva na pokojné užívanie majetku:

7. Ústavný súd vykladá a aplikuje čl. 20 ústavy tak, aby jeho výklad a aplikácia boli v súlade s čl. 1 dodatkového protokolu (PL. ÚS 17/00) i s jeho výkladom a aplikáciou ESĽP, a preto posudzuje námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 20 ústavy spoločne, čo mu umožňuje i to, že sťažovateľ namieta porušenie svojich práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 20 ústavy rovnakým skutkovým stavom.

8. Ústavný súd vyslovil, že účel ochrany vlastníka podľa čl. 20 ústavy sa identifikuje s osobou, ktorá naozaj je vlastníkom, a nie aj s tými, ktorí sa usilujú o nadobudnutie vlastníctva (PL. ÚS 42/2015), pričom tento právny názor je konformný s právnym názorom ESĽP, podľa ktorého vlastnícke právo zaručené čl. 1 dodatkového protokolu nezahŕňa právo nadobudnúť majetok (Marckx Case, séria A, 1979, č. 31; Van der Mussele Case, séria A, 1983, č. 70). Z uvedeného dôvodu sa ochrana podľa tohto článku týka len existujúceho majetku, v niektorých prípadoch však ESĽP poskytuje ochranu aj legitímnemu očakávaniu, že dôjde k nadobudnutiu určitej „majetkovej“ hodnoty („asset“) (pozri Koivusaari a ďalší proti Fínsku, sťažnosť č. 20690/06). Práve v takýchto prípadoch slúži koncept legitímnych očakávaní ako „posledná možnosť“ ako rozšíriť pojem „majetku“, a tým aj ochranu podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu na nielen už existujúci majetok, ale aj na dostatočne odôvodnené majetkové nároky. „Majetkom“ podliehajúcim ochrane čl. 1 dodatkového protokolu tak môžu byť „majetky existujúce“ alebo majetkové hodnoty vrátane pohľadávok, vo vzťahu ku ktorým má jednotlivec aspoň legitímne očakávanie získania efektívneho užívania vlastníckeho práva (Knieža Hans-Adam II. Lichtenštajnský v. Nemecko, rozsudok z 12. 7. 2001, bod 83). Pojem „legitímne očakávanie“ ESĽP použil prvýkrát vo veci Pine Valley Developments a ďalší proti Írsku, rozsudok z 9. 2. 1993. Rozvinul ho v rozsudku Stretch proti Spojenému kráľovstvu z 24. 6. 2003 a v rozsudku Pressos Compania Naviera S.A. a ďalší proti Belgicku z 3. 7. 1997. Pre určenie, či takéto „legitímne očakávania“ sú dané, ESĽP požaduje, aby uplatnený nárok mal adekvátny základ vo vnútroštátnom práve, napríklad ak ho potvrdzuje ustálená judikatúra vnútroštátnych súdov (Kopecký proti Slovensku, rozsudok z 28. 9. 2004, ods. 52).

9. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti možno vyvodiť, že za „majetok“, ochrany vlastníckeho práva ku ktorému sa sťažovateľ domáha, sťažovateľ považuje súdne uplatnený nárok, avšak ústavná sťažnosť v tomto ohľade neobsahuje žiadne argumenty, ktoré by dovoľovali ústavnému súdu posúdiť, či uplatnený nárok sťažovateľa spadá pod pojem „majetok“ pre účel ochrany zaručenej čl. 1 dodatkového protokolu.

10. V súlade so štruktúrou čl. 1 dodatkového protokolu a vychádzajúc z judikatúry ESĽP možno rozlíšiť tri typy zásahu do práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu: zbavenie majetku (odsek 1 druhá veta), kontrola užívania majetku (odsek 2) a iné zásahy (odsek 1 prvá veta).

11. Sťažovateľ spája povinnosť súdu postupovať a rozhodnúť vec v primeranej lehote s porušením svojho majetkového práva, resp. práva užívať majetok (uplatnenú pohľadávku) v kontexte súkromnoprávneho sporu, ktorého predmetom je zaplatenie pohľadávky z titulu neuhradenej

faktúry vystavenej za opravu vozidla. Namieta právnu neistotu v otázke absencie právneho titulu k spornej pohľadávke, na základe ktorého by mu bolo umožnené pokojne užívať svoj majetok.

12. V zmysle judikatúry ESLP vo väčšine prípadov, kde civilné konania týkajúce sa vlastníckeho práva trvali nadmerne dlhú dobu, je dostatočné vysloviť porušenie čl. 6 dohovoru. Tam, kde sťažovateľ namieta, že dĺžka konania sama osebe vyústila do pokračujúceho zásahu do vlastníckeho práva, ESLP vyslovil, že nie je potrebné preskúmať dĺžku konania z hľadiska čl. 1 dodatkového protokolu (Zanghì proti Taliansku, rozsudok z 19. 2. 1991, ods. 23, Di Pede proti Taliansku, rozsudok z 19. 2. 2002, ods. 35), alebo rozhodol, že posúdenie tejto otázky by bolo predčasné (Beller proti Poľsku, rozsudok z 1. 2. 2005, ods. 74). V prípadoch týkajúcich sa mimoriadne dlhých konaní ESLP rozhodol, že ich zdĺhavé vedenie (Kunić proti Chorvátsku, rozsudok z 11. 1. 2007, ods. 67; Machard proti Francúzsku, rozsudok z 25. 4. 2006, ods. 15) alebo iné opatrenia prispievajúce k omeškaniu (Immobiliare Saffi proti Taliansku, rozsudok z 28. 7. 1999, ods. 59) mali tiež priamy vplyv na právo sťažovateľov na pokojné užívanie ich „majetku“.

13. Po preskúmaní námietok sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že v prípade sťažovateľa nemohlo dôjsť k zásahu do vlastníckeho práva, resp. do práva pokojne užívať majetok. Okolnosti prípadu nenasvedčujú tomu, že zo strany všeobecných súdov došlo ich postupom k formálnemu alebo faktickému zbaveniu majetku alebo že išlo o kontrolu užívania majetku sťažovateľa. Argumentácia predostretá sťažovateľom a okolnosti prípadu nesvedčia ani v prospech výkladu v rámci všeobecného princípu rešpektovania pokojného užívania „majetku“, ktorý platí pre všetky opatrenia menej rušivé ako predchádzajúce dva druhy, a preto aj rozhodovanie o zákonnosti, legitimitate a primeranosti zásahu stratilo opodstatnenie.

14. Sťažovateľov prípad nie je porovnateľný ani s vecou Immobiliare Saffi proti Taliansku, pretože v sťažovateľovom prípade nie je prítomný žiadny verejnoprávny prvok obdobný zákonnému pozastaveniu výkonu príkazov na vystaňovanie vo vzťahu k neplatiacim nájomníkom (bod 46). Ani následný priebeh a celková dĺžka napadnutého konania nenasvedčujú možnosti zásahu do majetkového práva obdobným spôsobom ako v odkazovanom prípade. V prípade sťažovateľa očividne nejde o prípad extrémnych prietáhov v súdnom konaní, pretože konanie na dvoch stupňoch sústavy súdov trvalo do času podania ústavnej sťažnosti 5 rokov a 10 mesiacov. Konanie na okresnom súde bolo poznačené zbytočnými prietahmi, o čom svedčí vydaný nález, avšak stupeň extrémnych prietáhov pri uvedenej celkovej dĺžke konanie zjavne nedosahuje. Pre lepšiu orientáciu k extrémnej dĺžke konania ústavný súd dáva do pozornosti sťažovateľa svoju judikatúru (I. ÚS 100/03, I. ÚS 345/2014, III. ÚS 164/2021).

15. Ústavný súd z týchto dôvodov uzatvára, že nie je potrebné v tomto štádiu bližšie preskúmať dĺžku napadnutého konania z pohľadu označených práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Pri zistení, že napadnuté konanie netrvá mimoriadne dlho, a s prihliadnutím na už konštatované porušenia práv nálezom č. k. I. ÚS 365/2020 z 13. októbra 2020 spojené s priznanou satisfakciou ústavný súd dospel už v štádiu predbežného prerokovania k záveru, že prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by nemohlo následne viesť k vysloveniu porušenia označených práv (pozri m. m. IV. ÚS 652/2021).

16. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie:

17. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (rovnako aj základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd poznamenáva, že nečinnosť (resp. aj neefektívna činnosť) orgánu verejnej moci v konaní (v danom prípade okresného súdu), ktorá viedla k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sama osebe neznamená aj porušenie jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. K vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu však môže dôjsť v prípade, ak namietané zbytočné prietahy, ako aj celková doterajšia dĺžka preskúmaného súdneho konania signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä predmetu konania, teda toho, čo je pre sťažovateľa v stávke) možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti – *denegatio iustitiae* (pozri m. m. IV. ÚS 242/07 – *a contrario*).

18. V napadnutom konaní nepovažuje ústavný súd tieto podmienky porušenia základného práva na súdnu ochranu za naplnené. Celková dĺžka konania nesvedčí o tom, že by sťažovateľovi bolo odňaté právo na súdnu ochranu. Osobitnú pozornosť z pohľadu predmetu konania si napadnuté konanie nevyžaduje.

19. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti k záveru, že medzi napadnutým postupom okresného súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

20. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu